

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 30 септември 2021 година, врз основа на примена жалба од „Хелсиншки комитет за човекови права“, го донесе следното:

МИСЛЕЊЕ

Текстот на интернет – порталот „Лидер.мк“, насловен „Скандал: Град Скопје и „Сорос“ го финансирале извидничкиот одред кој направи камп за сексуална „едукација“ на деца?“, отстапува од професионалните и етички стандарди.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 30 септември 2021 година, граѓанското здружение „Хелсиншки комитет за човекови права“, поднесе жалба за текстот со наслов „Скандал: Град Скопје и „Сорос“ го финансирале извидничкиот одред кој направи камп за сексуална „едукација“ на деца?“, објавен на 30 септември 2021 година на интернет – порталот „Лидер.мк“ (www.lider.mk).

Во поднесена претставка се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, незастапена втора страна, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето и незаштитена малолетна публика.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Лидер.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалителот.

МИСЛЕЊЕ НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и со едногласен став оцени дека во текстот е прекршен членот 1 од Кодексот на новинарите на Македонија.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. До колку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

*При изготвувањето на мислењето, Комисијата за жалби констатирала дека интернет – порталот „Лидер.мк“ не е член на Советот за етика во медиумите и на регистарот на професионални онлајн медиуми.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 30 септември 2021 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се работи за текст кој произлегува од јавниот интерес. Авторот обработува чувствителна тема во која се инволвирани малолетници и која покренала силни реакции во јавноста. Содржината се однесува на случај со извиднички камп каде се организирана сексуална едукација за средношколци, кои наводно биле подложени на непримерни сексуални активности. Став на Комисијата е дека текстот е нецелосен и дека авторот требало да обезбеди и согледа повеќе значајни аспекти на темата.

Содржината речиси целосно се заснова на наводи пренесени во два други медиума. Пренесено е сведоштво на родител за искуствата што неговото дете ги имало за време на кампувањето организирано од „Прв скопски извиднички одред“, а објавени се и информации дека зад неговото финансирање стоеле и Град Скопје и фондацијата „Сорос“. Ваквиот новинарски приод, кој во најголем дел се базира на цитирање и повикување на други медиуми не може да се смета за целосно објективен новинарски производ. Ова уште повеќе што се споменуваат институции и организации, кои се ставаат во контекст што може да влијае на нивниот углед и репутација. Со други зборови, авторот требал, но не се обидел да добие потврда за пренесените информации. Медиумите се одговорни и за искажаното во другите медиуми, зашто со нивното објавување таквите содржини добиваат јавност и затоа, не ги ослободуваат од одговорност. Во такви случаи, новинарите се обврзани да ги проверат информациите, за да ја избегнат опасноста од манипулации и дезинформирање на јавноста. Тоа, новинарот лесно можел да го направи доколку се обидел да побара став од „Прв скопски извиднички одред“, кој е предмет на новинарска опсервација, како и од институциите и организациите кои се споменуваат како негови финансиери. На тој начин, медиумот ќе дадел многу појасна слика за случајот, кој ја разбранува јавноста и отвори многу прашања јавен интерес.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот на „Лидер.мк“ е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот треба да обезбеди „втора страна“, односно да им даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Во однос на наводите на жалителот дека оспорениот текст содржи и отстапувања во контекст на незаштитена малолетна публика, Комисијата не најде доволно елементи за да констатира такво прекршување.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова Илиеска, Ердем Ахмет и Димитар Мицев.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

